

Uunga siunnersuut: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat (UKA 2012/78)

Uunga siunnersuut: Qamutit motorillit akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat (UKA 2012/79)

Uunga siunnersuut: Qalerallit avataasiorluni aalisarnermi pisarineqartut akitsuutaat pillugu Inatsisartut inatsisaat (UKA 2012/81)

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumit saqqummiunneqartut)

pillugit

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aappassaaneerinnermut saqqummiunneqartuq

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Andreas Uldum, Demokraatit, siulittaasoq

Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia

Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit

Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit

Per Berthelsen, Siumut

Finn Karlsen, Siumut

Siverth K. Heilmann, Atassut

Ataatsimiititaliap UKA 12-imi 27. september 2012-imi siullermeerinerup kingorna siunnersuutit misissorpai.

Aningaasarsianit akileraarutit 1 %-imik apparneqarnerannut siunnersuutit ataatsimoorlutik aningaasalersuutaanissaat siunertaammat siunnersuutit UKA 2012/78-ip, UKA 2012/79-ip aamma UKA 2012/81-ip ataatsimoortillugit suliarineqarnissaat Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq.

Apeqqutit

Siunnersuutit suliarineqarnerannut atugassatut apeqqutit arlallit akissuteqarfigeqqullugit ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq qinnuigaa. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa aammalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup akissutaata assilinerat isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 1-itut ilanngunneqarput.

Naalakkersuisumik apersuineq

Siunnersuutit suliarinninnermi ilaatut ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq apersorpaa. Apersuinissamut aggeqqussusissutip aammalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup oqaasissaasa allattorsimaffiata assilinerat isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 2-tut ilanngunneqarput.

Allakkatigut saaffiginnissut

Akileraarutit allanngineq pillugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik allakkatigut saaffiginnissummit ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq. Saaffiginnissutip assilinerat isumaliutissiisummut uunga ilanngussaq 3-tut ilanngunneqarpoq.

UKA 2012/78 - Uunga siunnersuut: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat

Siunnersuutit imarisaa siunertaalu

Siunnersuutit siunertarineqarput; A) ernianut ilanngaammik killiliinissaq, B) utaqqiisaasumik inigisanik akileraarusiinissaq aamma C) ingerlaannartumik nalikilliliisinnaanermut sinneqartoorutinillu nalikilliliisinnaanermut periarfissanik killiliinissaaq.

A pillugu:

Aningaasarsiat akileraaruteqaataasussat naatsorsorneqarneranni nammineq atugaasatut taarsigassarsiat erniaannut aningaasartuutit ilanngaatigineqarsinnaasut 90 procentimut killilerneqassasut siunnersuutigineqarpoq. Killiliineq atuutissanngilaq aningaasartuutit namminersorluni inuussutissarsiornermik ingerlataqarnermut attuumassuteqarpat.

Ernianut ilanngaatip siunnersuutigineqartutut allanngortinneqarnissaata kingunerisassaasa paasinarsisinneqarnissaat siunertaralugu siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquteqarpoq. Apeqqutit akissutillu ilanngussaq 1-imi aamma 2-mi takuneqarsinnaapput.

Paasissutissat pissarsiarineqartut tunngavigalugit ernianut ilanngaataasinnaasut ikilisinneqarnissaannik siunnersuut ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit tunngaviusumik isigalugu taperserneqarsinnaavoq.

B pillugu:

Utaqqiisaasumik inigisaq sioqqullugu ineqartitaaneq aamma utaqqiisaasumik ineqartitaaneq tamakkiisumik ilaannarkortumilluunniit akeqanngitsumik atugassiissutigineqarsimappat, taakku nalingisa aningaasarsiat akileraaruteqaataasussat naatsorsornerinut ilaanngunneqartussaanerannik aalajangersakkamik paatsuugassaannngitsumik ilanngussisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Sulisitsisut pisussaaffigisussaassavaat utaqqiisaasumik ineqartitsinerup nalingata aningaasarsiatut B-tut nalunaarutiginnissaa.

Utaqqiisaasumik inigisaq sioqqullugu ineqartitaaneq aamma utaqqiisaasumik ineqartitaaneq tamakkiisumik ilaannarkortumilluunniit akeqanngitsumik atugassiissutigineqarsimappat, taakku nalingisa aningaasarsiat akileraaruteqaataasussat naatsorsornerinut ilaanngunneqartarnissaat ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit tunngaviusumik taperserneqarpoq.

C pillugu:

Akileraarutitigut nalikilliliisarnermi maleruagassat ima allanngortinneqassasut siunnersuutigineqarpoq:

- Sinneqartoorutit ilanngaatigineqarsinnaanerannik atorunnaarsitsineq.
- Ingerlatseqatigiiffiit ingerlaannartumik nalikilliliissutigisinnaasaannut killigitap 15.000 kr.-inut appartinneqarnera.

- Ingerlatseqatigiiffiit namminersorlutillu inuussutissarsiuteqartut nalikilliliisinnaa-nerisa naligiisinneqarnissaat, taamaattorli namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut ingerlaannaq nalikilliliissutigisinnaasaat 50.000 kr.-inut angissuseqartillugu.

Allannguutissatut siunnersuut

Naalakkersuisut aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutip kingunerissavaa ingerlatseqatigiiffit 50.000 kr.-it angullugit nalilinnik ukiup ingerlanerani pigisanik pisisimagunik, pisiamik nalingisa tamakkerlugit ingerlaannartumik nalikilliliissutigisinnaanerintu periarfissaqartinneqassat. Ukiumili aningaasarsiorfiusumi 2012-imi killiussap taassuma 75.000 kr.-inut angissusilerneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut allannguutissatut siunnersuutip kingunerisaanik 100.000 kr.-it angullugit nalilinnik ukiup ingerlanerani pigisanik pisisimagunik, pisiamik nalingisa tamakkerlugit ingerlaannartumik nalikilliliissutigisinnaanerintu periarfissaqartinneqassapput. Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut taamatut qaffasinnerusumik ingerlaannartumik nalikilliliissuteqarsinnaanerannik periarfissiinermut pissutaavoq ingerlatseqatigiiffiit, ingerlatseqatigiiffiit akileraarutissaat iluanaarutisiassallu akileraarutissaat pillugit maleruagassanik tunngaveqartumik sinneqartoorutimik akileraaruteqaatiginissaasa kinguartinneqarnissaanut namminersorlutik inuussutissarsiuteqartunit periarfissarissaarnerunerat.

Allannguutissatut siunnersuutip kingunerissavaa nalikilliliisarnermi maleruagassat allanngortinneqarnerisa ataavartumik sunniutissaatut tagginneqartup ukiumut 1 mio. kr.-it missaannik apparnissaa 20 mio. kr.-it missaniilerluni.

Namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut aningaasat ingerlaannartumik nalikilliliissutigisinnaasaasa siunnersuutaaqqaartumut sanilliullugu qaffanneqarnerannik aammalu ingerlatseqatigiiffiit niunermik ingerlatsinerminnik maleruagassanut nutaanut naleqqusaanissaminnut pitsaanagerusumik periarfissinneqarnissaat siunertaralugu allannguutissatut siunnersuutigineqartut atuutsikkiartuaarneqarnissaannik kinguneqartumik allannguutissatut siunnersuut aappassaaneerinissamut saqqummiunneqartoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit Demokratillu tapersersinnaavaat. Sivisunerusumik atortuulersitsiartuaarnikkut suliffeqarfiit mikinerit aammalu namminersorlutik inuussutissarsiortut qajassuunneqarnerussapput, tamatumalu peqatigisaanik maleruagassat sakkukinnerusut sukateriffigineqassallutik. Matumani erseqqissarneqassaaq

nalikilliliisarnermut maleruagassat nalinginnaasut siunnersuutikkut allanngortinneqanngimmata.

Inussutissarsiortunut naapertuutinngitsunik artukkiisussaammat, tamannalu suliffissanik pilersitsiniarnermut kiisalu inuiaqatigiinni aningaasaqarnerup nalinginnaasunik pitsanngorsarniarnernanut akerliusoq ilimagineqartariaqariaqarmat siunnersuut ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartunit Siumumit Atassumillu taperserneqarsinnaanngilaq.

UKA 2012/79 - Uunga siunnersuut: Qamutit motorillit akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inatsisissatut siunnersuutip kinguneranik oqimaassuseq akunnattoq (901 kg.-miit 1.500 kg. angullugit) oqimaassutsinut marlunnut agguarneqassaaq, tassalu 2) qamutit motorillit 901 kg.-miit 1.200 kg. angullugit oqimaassusillit aamma 3) qamutit motorillit 1.201 kg.-miit 1.500 kg. angullugit oqimaassusillit.

Siunnersuutigineqarpoq qamutit motorillit 901 kg.-miit 1.200 kg. angullugit oqimaassusillit akileraarutaat ukiumut 10.049 kr.-iussasoq, qamutillu motorillit 1.201 kg.-miit 1.500 kg. angullugit oqimaassusillit akileraarutaat ukiumut 12.142 kr.-iussasoq. Oqimaassutsit sinnerisa akileraarutaat allanngortinnagit atuutiinnassasut siunnersuutigineqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuut

Naalakkersuisut aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutip kingunerissavaa biilnut minnerpaanut oqimaassutsimut killiliusaaq 900 kg.-niit 1.000 kg.-nut qaffanneqassasoq, taamaasilluni biilit 901 kg.-niit 1.000 kg.-t angullugit oqimaassusillit qamutit motorillit akileraarutaannik appasinnerpaamik siunissami akileraaruserneqartalissallutik.

Tamatuma peqatigisaanik siunnersuutigineqarpoq nutaamik oqimaassutsimik ivertitsinikkut 1.201 kg.-t 1.500 kg.-llu akornanni oqimaassusillinnut akileraarut ukiumut 10.747 kr.-inut angissusilerneqassasoq, siunnersuutigineqaaqaartutut ukiumut 12.142 kr.-iunatik.

Taarsiullugu siunnersuutigineqarpoq 1.500 kg-t sinnerlugit oqimaassusilinnut akileraarutit ullumikkut atuuttunut naleqqiullugit qaffanneqassasut, taamaalilluni isertitaqarnerulissutissat siunnersuutigineqaaqtutut ukiumut 3 mio. kr.-inik amerlassuseqassallutik.

Allannguutissatut siunnersuutikkut biilit oqimaannerpaat avatangiisinullu innarliinerpaat qaffasinnerusumik akileraarusigaanerat, tamatumalu peqatigisaanik siunnersuutaaqqaartumut sanilliullugu biilit mikisut akilerarutinik qaffaanermut ilaatinneqannginnissaat akunnattumillu angissusillit annikinnerusumik akileraarusigaanerat ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. Taxat biilillu inuussutissarsiornermut atatillugu atorneqartut amerlanerpaat siunnersuutaaqqaartumut sanilliullugu annikinnerusumik akileraaruserneqarnerat allannguutissatut siunnersuutip kingunerissagaa ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Taamaattumillu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutit saqqummiussaat ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tunngaviusumik isigalugu tapersersinnaavaa.

UKA 2012/81 - Uunga siunnersuut: Qalerallit avataasiorluni aalisarnermi pisarineqartut akitsuutaat pillugu Inatsisartut inatsisaat Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Suliffeqarfiit, matumani aamma inuit, ingerlatseqatigiiffit, umiarsuaatileqatigiiffit ilaallu ilanngullugit avataasiorlutik qaleralinniarissamut pisassinneqarsimasut, pisamik ilaasa Kalaallit Nunaanni tunitsivinnut tunisassiorfinnulluunniit tunineqartussaangitsut akitsuutaanik nunatta karsianut akiliisalernissaat siunnersuutigineqarpoq.

Akitsuummik akiliisussaatitaaneq atuutilissaaq suliffeqarfiup inuulluunniit pisat Kalaallit Nunaannit annippagit imaluunniit pisat inummut pingajuusumut tunippagit.

Akitsuutip aallaqqaammut kiilumut 2,50 kr.-iunissaa siunnersuutigineqarpoq. Akitsuutip angissusia kvartalit tamaasa ingerlaavartumik iluarsiivigineqartassaaq.

Qalerallit tulaanneqartartut, tamatumali kingorna suliareqqinneqaratik nunanut allanut ingerlateqqinneqartartut, akitsuusiinnermut ilanngunneqarnissaannut periarfissat paasinialugit ataatsimiititaliaq siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu apeqqutinik arlalinnik Naalakkersuisunut saqqummiussivoq. Apeqqutit akissutillu ilanngussaq 1-imi aamma 2-mi takuneqarsinnaapput. Naalakkersuisut akissutaat ataatsimiititaliamit tussaatissatut tiguneqarpoq.

Paasissutissat pissarsiarineqartut tunngavigalugit qalerallit akitsuuserneqarnissaannik siunnersuut saqqummiunneqartoq ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit tunngaviusumik isigalugu taparserneqarsinnaavoq.

Tusarniaanermi akisutit

Siunnersuutit matumani pineqartut ataatsimiititaliamit suliarineqarnissaannut atugassatut tusarniaanermut akissutit assilineri ataatsimiititaliamit piniarneqarput. Ilusiliinissamut piomasaaqatit Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqartut naapertorlugit tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuutitut Inatsisartunit suliarineqartussatut tunniunneqartunut ilanngullugit tunniunneqartussaammata ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut eqqaasitsissutigissavaa.

Siunnersuutit piffissami 29. junimit 27. julimut 2012-imi ukununnga tusarniaassutigineqarsimasut ataatsimiititaliap paasivaa:

KANUKOKA, KNAPK, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA), NUSUKA, SIK, Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut Iisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Nunamut Namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik.

Inatsisissatut siunnersuutit nassuiaatitaallku Nanoq.gl-imi tusarniaasarfikkut tamanut aamma saqqummiunneqarsimapput.

Tusarniaanerup ingerlanneqarsimaneranut ataatsimiititaliaq annertunerusumik oqaaseqaatissaqaanngilaq.

Siunnersuutit aningaasatigut kingunissai

Siunnersuutit saqqummiunneqartut (taakkununnga ilanngullugit allannguutissatut siunnersuutit) aningaasatigut kingunissaat inatsisissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut nassuiaatini nassuiarneqarput, taakkulu innersuussutigineqarput. Aningaasatigut kingunissat pillugit ataatsimiititaliaq oqaaseqaatissaqaanngilaq.

Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai allat

Aningaasarsianit akileraarutit appaatissaattut nalunaarutigineqartup matussuserneqarnissaanut aningaasalersuutissatut periarfissat allat paasinarsiseqqullugit siunnersuummik

suliarinninnerminut atatillugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisut qinnuigai. Ilaatigut entreprenørit maskiinaasa oqimaatsut akitsuuserneqarsinnaanerit aammalu akeqanngitsumik iluaqutissiissutit arlallit akileraarusigaanerisa iluarsiiisuteqarfigineqarsinnaanerit Naalakkersuisunit nalilerneqassasut ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalakkersuisullu akissutaat ilanngussaq 1-imi takuneqarsinnaapput. Naalakkersuisut akissutaat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit aamma Demokraatit siunnersuutit pillugit ima oqaaseqaateqarumapput:

Siunnersuutit pingasut matumani pineqartut aqquqigalugit siunertaavoq aningaasarsianit akileraarutininik appaanerup aningaasalersorneqarnisaa, taamaalillunilu pineqartoq tassaangilaq akileraarutissanik ataatsimoortumik qaffaaneq. Ungasinnerusoq isigalugu akileraarusersueriaatsitsinnik allannguinermik aammalu isertitanik sulinikkut pissarsiarineqanngitsunik annertunerusumik akileraarusersuilernissamik kinguneqartumik ineqarnikkut, isumaginninnikkut, pensionisiaqarnikkut akileraartarnikkullu annertunerusumik iluarsaaqqinnissami akileraarusersueriaatsitsinnik akitsuusersueriaatsitsinnillu allannguneq una alloriarnertut siullertut Inuit Ataqtigiinnit Demokraatinillu isigineqarpoq. 72 mio. kr.-it missaanniittut akileraarutininik appaanerup atorineqartussat allamut atorineqannginnissaat assut pingaaruteqarpoq, taamaangippammi akileraarutininik appaaneq innuttaasunut eqquissammat. Siunnersuutit maannatut iluseqartillugit akileraarutininik allannguinermi amerlanerpaat annikitsunnguamik iluanaarutissineqassapput, aatsaalli akileraarutininik appaaneq piviusunngortinneqarpat. Allannguutissat siunnersuutit Naalakkersuisunit saqqummiunneqartut ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit iluarisimaarneqarput, tamatumani nalikilliliisarnermut tunngasoq sivisunerusumik atuutsikkiartuarneqassalluni, taamaalilluni eqqugaasut tamatumunnga naleqqussarsinnaaqullugit aammalu qamutininut motorilinnut akileraarummut tunngatillugu biilit mikinerusut akileraarutit qaffanneqarneranit eqqugaassanatik.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut siuliani taaneqartut allannguutissat Naalakkersuisut siunnersuutigisaat ilanngullugit siunnersuutit akuerineqassasut inassutigaat.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumumeersut Atassummeersullu siunnersuutit pillugit ima oqaaseqaateqarumapput:

Akileraarutissatut akitsuutissatullu ataatsimoortut saqqummiunneqaratik inatsisissatut siunnersuutitut immikkoortut saqqummiunneqarsimagaluarpata isumaliutissiisummi matumani takuneqarsinnaasutut siunnersuutit saqqummiunneqartut arlallit Siumumit Atassumillu tunngaviusumik taparserneqarsinnaagaluarput; taakkununga ilaallutik qalerallit suliarineqanngitsut akitsuutaat aamma utaqqiisaasumik inigisanik akileraarusiineq. Kiisalu qamutit motorillit akileraarutaannik allannguinnermut taarsiullugu entreprenørit maskiinaasa oqimaatsut akileraaruserneqarnissaasa Naalackersuisunit sulissutigineqarnissaat Siumumit Atassumillu kissaatigineqarneruvoq.

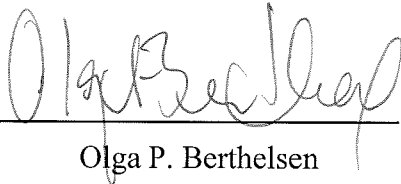
Siunnersuutilli aningaasarsianit akileraarutip 1 %-imik appartinneqarnissaanik Naalackersuisut siunnersuutaannut ataqatigiissillugit isigineqassapput, taamatut iliornikkut innuttaasut aningaasaqarnikkut qaffaaffigineqarnissamik pisariaqartitsinerpaasut iluaquserneqarnaviannngimmata. Nunatta aningaasaqarnikkut maanna inissisimanerata aammalu ukiuni aggersuni inissisimanissaata kingunerisaanik aningaasarsianit akileraarutip 1 %-imik apparneqarnissaa Siumumit Atassumillu taparserneqarsinnaanngilaq. Siunnersuutikkut saqqummiunneqartukkut isertitarineqartut suliffissaqartitsinerup siuarsarnissaanut immikkut ittumik suliniutinut, taakkunungalu ilanngullugu nioqqutissat nunatsinni tunisassiarineqartut assartorneqarneranni akit appartinneqarnissaannut atornerneqarnissaat Siumumit Atassumillu kissaatiginartinneqarneruvoq. Aningaasarsianit akileraarutit appartinnissaannut taarsiullugu isertitanit ilanngaati minnerpaaffissaata nalinginnaasumik qaffanneqarnissaa Siumumit Atassumillu kissaatiginartinneqarneruvoq, tamannami isertitakinnerpaanut annertunerusumik sunniuteqassamat. Taamaattumillu siunnersuutit matumani pineqartut akuersaarlugit Siumut Atassullu taasisinnaanngillat.

Tamanna tunngavigalugu **ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut siuliani taaneqartut** siunnersuutaqaqartut aammalu allannguutissatut Naalackersuisut siunnersuutigisaat itigartinneqassasut **inassutigaat**.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuutit appaassaaniigassanngortippai.

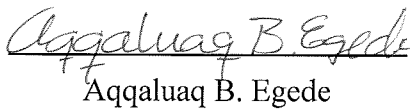
Andreas Uldum, Siulittaasoq

Olga P. Berthelsen

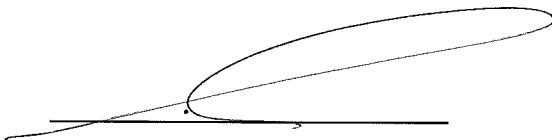
Naaja Nathanielsen

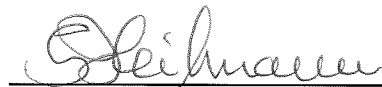
Aqqaluaq B. Egede

Per Berthelsen

Finn Karlsen

Siverth K. Heilmann